Liv Danyèl la — Nimewo karant-uit

Revelasyon Pwofetik la: Enpòtans Vizyon Abakik la, De Tab yo, ak Mistè “Chak Jou a” nan Entèpretasyon Biblik

Jeff Pippenger
2024-01-12

Ogmantasyon konesans lan ki reprezante pa vizyon Rivyè Ulai a se sa ki, finalman, te ekri sou de tab Habakik yo.

> “Antremêlées de prophéties qu’ils avaient considérées comme s’appliquant au temps du second avènement, se trouvaient des instructions spécialement adaptées à leur état d’incertitude et d’attente anxieuse, les encourageant à patienter avec foi, dans l’assurance que ce qui était alors obscur à leur intelligence serait, en son temps, rendu clair.
>
> Pami pwofesi sa yo te genyen pwofesi Abakik 2:1–4 la: “M ap kanpe sou pòs gad mwen, m ap pran plas mwen sou gwo fò won an, epi m ap veye pou m wè sa L ap di m, ak sa m ap reponn lè yo reprann mwen. Lè sa a, Seyè a reponn mwen, li di: Ekri vizyon an, fè l klè sou tab yo, pou moun k ap li l la ka kouri. Paske vizyon an toujou pou yon tan fikse; men nan fen an li pral pale, epi li p ap bay manti: menm si li pran reta, tann li; paske san mank li ap vini, li p ap retade. Gade, nanm moun ki gonfle ak ògèy la pa dwat nan li; men moun jis la va viv pa lafwa li.”
>
> “Depi byen bonè an 1842, direksyon yo te bay nan pwofesi sa a pou ‘ekri vizyon an, epi fè l klè sou tab yo, pou moun k ap li l la ka kouri,’ te deja pouse Charles Fitch prepare yon tablo pwofetik pou ilistre vizyon Danyèl ak Revelasyon an. Piblikasyon tablo sa a te konsidere kòm yon akonplisman kòmandman Abakik te resevwa a. Men, lè sa a, pèsonn pa t remake ke menm pwofesi a prezante yon reta ki sanble nan akonplisman vizyon an—yon tan kote li ta pran tan. Apre desepsyon an, pasaj sa a te parèt gen anpil siyifikasyon: ‘Vizyon an se toujou pou yon tan fikse; men nan fen an li pral pale, epi li p ap bay manti: menm si li pran tan, tann li; paske san mank li pral vini, li p ap pran tan ankò…. Moun jis la va viv pa lafwa li.’ The Great Controversy, 391, 392.”

De tab Habakkuk yo, sou plan pwofetik, se de temwen. Dapre Bib la, yo dwe mete de temwen ansanm pou tabli verite a.

> Men, si li pa vle koute ou, pran avèk ou youn oswa de lòt ankò, pou nan bouch de oswa twa temwen tout pawòl ka konfime. Matye 18:16.

Lè yo sipèpoze de tablo Abakik yo (tablo pyonye 1843 ak 1850 yo) youn sou lòt, yo konfime verite ki te bèl pyè koute chè nan rèv Miller la. Erè 1843 la, jan li te reprezante sou premye tablo a, lè yo sipèpoze l ak dezyèm tablo a, etabli tan reta vizyon an. Miller (gadyen senbolik istwa sa a) te mande kisa li te dwe di pandan deba istwa pa li a.

> Mwen pral kanpe sou pòs vijilans mwen, m ap mete tèt mwen sou gwo fò won an, epi m ap veye pou m wè sa l ap di m, ak sa m pral reponn lè yo korije m. Abakik 2:1.

Seyè a te enstwi Miller pou l ekri vizyon an, epi nan rèv li a li te mete ti bwat ki te gen vizyon an ladan l sou yon tab nan mitan chanm li a.

> Senyè a reponn mwen, li di m konsa: Ekri vizyon an, epi fè l klè sou tab yo, pou moun k ap li l la ka kouri. Abakouk 2:2.

Lè sa a, tablo yo idantifye tan reta a ak premye desepsyon an.

> Paske vizyon an se toujou pou yon tan fikse; men, nan dènye bout la, li pral pale, epi li p ap bay manti: menm si li pran reta, tann li; paske li pral vini sètènman, li p ap pran reta. Abakik 2:3.

Pwosesis tès an twa etap ki pwodui pa ogmantasyon konesans lan (bijou Miller yo) prezante apre sa.

> Gade, nanm li ki gonfle ak ògèy la pa dwat nan li; men, moun ki jis la va viv pa lafwa li. Abakik 2:4.

De klas adoratè yo t ap vin parèt klè atravè pwosesis eprèv ki nan chapit douz liv Danyèl la.

> Epi li di: Ale fè wout ou, Danyèl; paske pawòl yo fèmen e sele jouk tan lafen an. Anpil moun va pirifye, yo va blanchi, epi yo va pase anba eprèv; men mechan yo va fè mechanste; e okenn nan mechan yo p ap konprann; men moun saj yo va konprann. Danyèl 12:9, 10.

Saj Danyèl yo se vyèj saj yo nan Matye vennsenk yo, ki te jistifye pa lafwa; e mechan yo se te vyèj sòt yo, ki te leve nan ògèy. Nan fen rèv Miller la, bijou yo reprezante lwil la nan parabòl dis vyèj yo, ki te mesaj la.

> “Bondye jwenn dezonè lè nou pa resevwa mesaj li voye ban nou yo. Konsa, nou rejte lwil an lò li ta vide nan nanm nou pou l ka transmèt bay moun ki nan fènwa yo. Lè apèl la va rive: ‘Men Veterinè maryaj la ap vini; soti al rankontre l,’ moun ki pa t resevwa lwil sen an, ki pa t cheri gras Kris la nan kè yo, ap wè, menm jan ak vyèj sòt yo, yo pa pare pou rankontre Seyè yo. Yo pa gen, nan tèt pa yo, pouvwa pou jwenn lwil la, epi lavi yo fini kraze.” Review and Herald, 20 jiyè 1897.

Limyè bijou Miller yo nan dènye jou yo ap briye dis fwa pi klere, epi ni chif dis la ni limyè a se senbòl yon tès. Nan dènye jou yo, jan sa reprezante nan fen rèv Miller la, limyè verite a ki parèt sou tab Habakouk yo pwodui yon mesaj eprèv, ki, nan parabòl dis vyèj yo, reprezante kòm mesaj Kri Minwi a. Pwosesis eprèv sa a se yon repetisyon pwosesis eprèv istwa Millerit la, paske parabòl dis vyèj yo repete jis nan dènye detay li nan dènye jou yo.

> «Yo souvan fè referans ak parabòl dis vyèj yo, senk ladan yo ki te saj, e senk ki te sòt. Parabòl sa a te akonpli epi l ap akonpli jouk nan pi piti detay, paske li gen yon aplikasyon espesyal pou tan sa a, epi, menm jan ak mesaj twazyèm zanj lan, li te akonpli e li pral kontinye rete verite prezan jouk nan fen tan an.» Review and Herald, 19 out 1890.

Dis se senbòl yon eprèv, e nan fen dis jou yo, Danyèl ak twa diyitè yo te parèt pi bèl vizibman e pi gra pase sa yo ki t ap manje rejim Babilòn nan. Ògeye yo, ki reprezante nan Abakik kòm moun ki

te viv pa sipozisyon, pa pa lafwa, te devlope karaktè Babilòn nan. Nan istwa Milerit la, yo te vin tounen pitit fi Babilòn yo, epi nan Abakik, se karakteristik pwofetik papote a ki sèvi pou idantifye karaktè moun sa yo ki te chwazi pa viv pa lafwa.

> Gade, nanm li ki gonfle ak ògèy la pa dwat nan li; men moun jis la va viv pa lafwa li. Wi tou, paske li peche pa diven, li se yon nonm ògeye, li pa rete lakay li; li elaji dezi li tankou lanfè, li tankou lanmò, epi li pa ka janm satisfè; men li rasanble tout nasyon yo bò kote li, li anpile tout pèp yo pou tèt li. Èske tout sila yo p ap pran yon parabòl kont li, ak yon pwovèb derespektan kont li, epi di: Malè pou sila a ki ogmante sa ki pa pou li! Jiska kilè? Epi pou sila a ki chaje tèt li ak gwo mas labou! Èske yo menm ki pral mòde ou yo p ap leve kanpe toudenkou, epi sila yo ki pral boulvèse ou yo p ap reveye? Epi ou va tounen piyaj pou yo? Paske ou te piye anpil nasyon, tout rès pèp yo va piye ou; poutèt san lèzòm, ak poutèt vyolans ki fèt sou peyi a, sou lavil la, ak sou tout moun ki rete ladan l. Habakkuk 2:4–8.

Pwosesis egzamen an ki vini sou vyèj Matye vennsenk yo pwodui yon kategori adoratè ki devlope karaktè wa nò a (papote a), ki se tou pouvwa ki “piye anpil nasyon.” Se pouvwa papal la yo mòde toudenkou, menm jan chen te manje Jezabèl.

> Men sa Seyè a: Gade, yon pèp ap vini soti nan peyi nò a, epi yon gwo nasyon pral leve soti nan bout latè yo. Yo pral pran banza ak frenn; yo mechan, yo pa gen okenn pitye; vwa yo gwonde tankou lanmè; yo monte sou chwal, ranje tankou moun ki pare pou lagè kont ou, o pitit fi Siyon an. Nou tande repitasyon li: men nou vin fèb; kè sere pran nou, ak doulè tankou yon fanm k ap akouche. Pa soti nan jaden an, ni pa mache sou chemen an; paske nepe lènmi an ak laperèz toupatou. O pitit fi pèp mwen an, mare ren ou ak twal sak, epi woule tèt ou nan sann; fè dèy tankou pou yon sèl pitit gason, ak plenn ki pi anmè a; paske destriktè a pral tonbe sou nou toudenkou. Jeremi 6:22–26.

De klas Habakuk yo se sila yo ki jistifye pa lafwa, ak sila yo ki te manje epi bwè doktrin Babilòn yo. Sila yo ki nan dènye jou rèv Miller la, ki reprezante kòm vyèj yo, swa yo devlope karaktè Kris la, epi konsa yo resevwa sele Bondye a, swa yo devlope karaktè papasi a epi yo resevwa mak bèt la.

> “Lè a rive pou vrè limyè a briye nan mitan fènwa moral la. Mesaj twazyèm zanj lan te voye bay lemonn, pou avèti lèzòm pou yo pa resevwa mak bèt la oswa mak imaj li a sou fwon yo oswa nan men yo. Resevwa mak sa a vle di rive nan menm desizyon ak bèt la te pran an, epi soutni menm lide yo, an opozisyon dirèk ak pawòl Bondye a. Konsènan tout moun ki resevwa mak sa a, Bondye di: ‘Moun sa a va bwè diven kòlè Bondye a tou, ki vide san melanj nan koup endiyasyon li a; epi yo va tòtire li ak difè ak souf nan prezans zanj sen yo, ak nan prezans Ti Mouton an.’” Review and Herald, 13 jiyè 1897.

Vyèj ki bwè diven Babilòn nan pral, alafen, bwè diven kòlè Bondye a. Nan Ezayi, tafyatè Efrayim yo montre avègman tafyatè yo lè yo vire tout bagay tèt anba, epi aksyon sa a dwe konsidere kòm “labou potye a.”

Idantifikasyon “sa ki kontinyèl la” kòm yon senbòl Kris la vire verite “sa ki kontinyèl la” tèt anba, paske “sa ki kontinyèl la” se yon senbòl satanik. Idantifikasyon Miller te fè de “sa ki kontinyèl la”

kòm payanis la reprezante dirèkteman sou tablo Abakik yo. Dekouvèt Miller te fè nan pasaj ki nan Tesalonisyen yo, ki te pèmèt li konprann se payanis la yo te "retire," pou "nonm peche a," ki chita nan tanp Bondye a, te kapab parèt, se verite prensipal ki chita nan Dezyèm Tesalonisyen, chapit de.

> "Mwen te kontinye li, e mwen pa t kapab jwenn okenn lòt ka kote li [kontinyèl la] te parèt, eksepte nan Danyèl. Lè sa a, [avèk èd yon konkòdans] mwen te pran mo sa yo ki te kanpe an rapò avèk li: 'retire;' li pral retire kontinyèl la; 'depi lè kontinyèl la va retire,' elatriye. Mwen te kontinye li, e mwen te panse mwen pa t ap jwenn okenn limyè sou tèks la; finalman mwen rive nan 2 Tesalonisyen 2:7, 8. 'Paske mistè inikite a deja ap travay; sèlman sila a ki kounye a anpeche a ap anpeche, jiskaske yo wete li nan chemen an, epi lè sa a mechan an va parèt,' elatriye. E lè mwen te rive nan tèks sa a, o, jan verite a te parèt klè e gloriye! Men li! Se sa ki kontinyèl la! Bon, kounye a, kisa Pòl vle di pa 'sila a ki kounye a anpeche,' oswa ki fè baryè? Pa 'nonm peche a,' ak 'mechan an,' yo vle di Pape a. Bon, kisa li ye ki anpeche Pape a pou l pa parèt? Poukisa, se Pàganis; ebyen, 'kontinyèl la' dwe vle di Pàganis." —William Miller, Second Advent Manual, paj 66." Advent Review and Sabbath Herald, 6 janvye 1853.

Sans mo "kontinyèl la" nan Tesalonisyen yo, ke Miller te dekouvri, se verite prensipal pasaj la. Lè Pòl idantifye moun ki pa renmen verite a, e ki poutèt sa pral resevwa yon gwo twonpri, li sètènman ap idantifye rayisman verite nan sans jeneral la; men verite ki mansyone dirèkteman nan pasaj la se verite ki fè konnen "kontinyèl la" reprezante Wòm payen an.

> Limyè kò a se je a: si se sa, je ou senp, tout kò ou va plen ak limyè. Men, si je ou move, tout kò ou va plen ak fènwa. Si limyè ki nan ou a se fènwa, ala gwo fènwa sa a ye! Pesonn pa ka sèvi de mèt: paske swa li va rayi youn nan, epi li va renmen lòt la; osinon li va kenbe fèm ak youn nan, epi li va meprize lòt la. Nou pa ka sèvi Bondye ak mamon. Matye 6:22–24.

Gen sèlman yon lanmou pou verite a, oswa yon rayisman pou verite a. Pa gen okenn tè mitan. Gwo ilizyon ki vini sou vyèj sòt yo nan Matye vennsenk la chita sou rejè yo fè limyè bijou Miller yo, ki reprezante dènye tès la. Dènye tès ansyen Izrayèl la se te dizyèm tès yo, e bijou Miller yo klere dis fwa pi fò nan dènye jou yo. Senbòl rejè bijou Miller yo se "the daily," ke tafyatè Efrayim yo te vire tèt anba nan twazyèm jenerasyon Advantis la. "The daily" se yon senbòl satanik paganism. Tafyatè yo te entwodui yon fo bijou, ke yo te pote soti nan Pwotestantis aposta a, ki idantifye "the daily" kòm yon senbòl Kris la.

Konpreyansyon Miller te genyen sou bijou li yo te limite pa listwa kote li te leve a. Li te konvenki Dezyèm Vini an te pwochen evènman pwofetik la; poutèt sa, blesi mòtèl papote a an 1798 pa t kapab reprezante anyen lòt pase katriyèm e dènye wayòm tèren Danyèl de a. Konpreyansyon li sou "kontinyèl la" te limite tou, paske temwayaj li se ke, pa mwayen revelasyon, li te kondi pou rive nan yon metòd etid patikilye, kote li te deklare li te sèvi ak Bib li, Konkòdans Cruden, epi li te li kèk jounal. Desizyon li te pran pou etidye nan fason sa a te senpleman vin antre nan lespri li.

> "Pandan douz ane mwen te yon deyis, mwen te li tout istwa mwen te kapab jwenn; men kounye a mwen te renmen Bib la: li te anseye konsènan Jezi! Men, te toujou gen yon bon pati nan Bib la ki te fè nwa pou mwen. An 1818 oswa 1819, pandan m t ap pale ak yon zanmi mwen te rann vizit, e ki te konnen m e ki te tande m pale lè mwen te yon deyis, li te mande m, nan yon fason ki te gen anpil siyifikasyon: 'Kisa ou panse de tèks sa a, ak tèks sa a?' li t ap fè

> referans ak ansyen tèks mwen te konn leve objeksyon kont yo lè mwen te yon deyis. Mwen te konprann sa li t ap chèche fè a, e mwen te reponn—Si ou ban m tan, m ap di ou sa yo vle di. 'Konbyen tan ou bezwen?' Mwen pa konnen, men m ap di ou, mwen te reponn, paske mwen pa t kapab kwè Bondye te bay yon revelasyon ki pa t kapab konprann. Lè sa a, mwen te pran desizyon pou m etidye Bib mwen, avèk konviksyon ke mwen te kapab dekouvri sa Sentespri a te vle di. Men, depi mwen te fin pran rezolisyon sa a, panse sa a te vin nan lespri mwen—'Sipoze ou jwenn yon pasaj ou pa kapab konprann, kisa w ap fè?' Lè sa a, metòd sa a pou etidye Bib la te vini nan lespri mwen:—M ap pran mo ki nan pasaj sa yo, m ap suiv yo atravè Bib la, epi konsa m ap dekouvri siyifikasyon yo. Mwen te gen Konkòdans Cruden lan, ke mwen panse ki pi bon nan lemonn; konsa mwen te pran li ansanm ak Bib mwen, mwen te chita bò biwo mwen, epi mwen pa t li anyen ankò, eksepte yon ti jan jounal, paske mwen te detèmine pou m konnen kisa Bib mwen an te vle di. Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65."

Bijou Miller yo pa t sèlman rekonèt grasa metòd etid li, men tou pa revelasyon dirèk ki soti nan Bondye.

> "Bondye te voye zanj Li a pou aji sou kè yon kiltivatè ki pa t kwè nan Bib la, pou mennen l fouye nan pwofesi yo. Zanj Bondye yo te vizite sila a yo te chwazi a anpil fwa, pou dirije lespri li epi louvri pou konpreyansyon li pwofesi ki te toujou fènwa pou pèp Bondye a. Yo te ba li kòmansman chèn verite a, epi yo te mennen l kontinye chèche lyen apre lyen, jiskaske li te gade avèk etònman ak admirasyon sou Pawòl Bondye a. Li te wè ladan l yon chèn verite ki pafè. Pawòl sa a, ke li te konsidere kòm yon pawòl ki pa enspire, kounye a te louvri devan je li nan bèlte ak glwa li. Li te wè ke yon pati nan Ekriti a esplike yon lòt, epi lè yon pasaj te fèmen pou konpreyansyon li, li te jwenn nan yon lòt pati nan Pawòl la sa ki te esplike l. Li te konsidere Pawòl sakre Bondye a avèk kè kontan, avèk pi gwo respè ak lakrentif." Early Writings, 230.

Lè Sè White deklare ke "Bondye te voye zanj Li a" bay Miller, sa idantifye ke se Gabriyèl ki te zanj Bondye te voye bay Miller, paske "zanj Li a" se yon ekspresyon yo atribye a Gabriyèl.

> "Pawòl zanj lan, 'Mwen se Gabriyèl, mwen menm ki kanpe devan prezans Bondye,' montre li okipe yon pozisyon gwo onè nan lakou selès yo. Lè li te vini ak yon mesaj pou Danyèl, li te di, 'Pa gen pèsonn ki kenbe avè m nan bagay sa yo, eksepte Mikaèl [Kris] Chèf nou an.' Daniel 10:21. Konsènan Gabriyèl, Sovè a pale nan Revelasyon an, li di: 'Li te voye l, e li te fè konnen l pa mwayen zanj li bay sèvitè li Jan.' Revelation 1:1." The Desire of Ages, 99.

Gabriyèl ak lòt zanj yo te voye pou dirije lespri Miller epi pou "louvri pou konpreyansyon li pwofesi ki te toujou rete fènwa pou pèp Bondye a." Mesaj li a pa t devlope sèlman atravè metòd etid li, men tou pa mwayen revelasyon diven. Menm metòd li te itilize pou etidye Bib la te vin nan lespri li. Lè Bondye pote verite nan lespri nou, sa se revelasyon diven, an opozisyon ak rive nan verite atravè pwosesis pou byen separe Pawòl la. Miller te fè toude, men revelasyon diven te dwe fè pati fason Miller te rive konprann sijè "kontinyèl la."

Miller pa t ap rekonèt osilasyon jan an nan Danyèl chapit uit, vèsè nèf rive douz, paske tout sa li te genyen se te Bib la ak yon konkòdans ki pa gen okenn enfòmasyon konsènan lang biblik yo. Li pa t

ap wè diferans ki genyen ant “sur” ak “rum”, ki toude tradui “retire.” Li pa t ap wè diferans ki genyen ant “miqdash” ak “qodesh”, ki toude tradui “tanp.”

Li pa t ap wè verite mo “tamid” la, ki parèt san kat fwa nan Bib la. Verite li pa t kapab wè a (ki se menm verite li te wè tou), se ke nan san kat fwa mo ebre “tamid” lan sèvi nan Bib la, se sèlman nan liv Danyèl la mo ebre “tamid” lan sèvi kòm yon non. “Tamid” se mo ebre ki vle di “kontinyèl”, epi nan liv Danyèl la yo tradui li kòm “sakrifis chak jou”.

Se sèlman nan liv Danyèl la mo a itilize kòm yon non, epi lòt katreven-diznèf fwa yo li itilize kòm yon advèb. Se poutèt sa, lè tradiktè Bib Wa Jak la te vin fas ak lefèt ke Danyèl te itilize mo a senk fwa kòm yon non, tandiske tout lòt ekriven Bib la te itilize mo a katreven-diznèf fwa kòm yon advèb, yo te fòse pa pwa prèv yo korije fason Danyèl te itilize mo a kòm yon non. Pou yo te korije Danyèl, yo te ajoute mo “sakrifis” la nan Pawòl la, epi konsa yo te fè yon non tounen yon advèb. Epi apre sa, pou yo te korije tradiktè yo, Ellen White te resevwa enspirasyon pou ekri ke li, “te wè anrapò ak ‘Joupa a,’ ke mo ‘sakrifis’ la te ajoute pa sajès lèzòm, epi li pa fè pati tèks la; e ke Senyè a te bay bon konpreyansyon sou li bay moun ki te bay kri lè jijman an.”

Dapre temwayaj pa li menm, Miller t ap chèche konprann “sa ki kontinyèl la,” sa li te finalman rive konprann nan 2 Thessaloniciens. Men tou, dapre pwòp temwayaj pa li, lè l t ap chèche konprann yon mo, li t ap konsidere tout kote mo a te itilize, epi mo sa a itilize katrevendiznèf lòt fwa nan Bib la. Men, temwayaj li konsènan “sa ki kontinyèl la” se ke li pa t jwenn li okenn lòt kote eksepte nan liv Danyèl la, lè li te deklare: “Mwen te kontinye li, epi mwen pa t ka jwenn okenn lòt ka kote li [sa ki kontinyèl la] te parèt, eksepte nan Danyèl.” Miller te mennen nan bijou yo non sèlman pa metòd etid li, men tou pa revelasyon diven ki te ba li atravè ministè zanj yo.

Se poutèt sa konpreyansyon li sou “sakrifis kontinyèl la” te kòrèk, men li te limite. Li pa t kapab rekonèt ke, pami senk fwa yo fè referans ak “sakrifis kontinyèl la” nan liv Danyèl la, youn nan twa fwa kote yo “retire” “sakrifis kontinyèl la” te reprezante yon sans diferan de de lòt fwa yo. Yon fwa yo itilize “sakrifis kontinyèl la” ak mo ebre “rum”, epi de lòt fwa yo itilize li ak mo ebre “sur”. Toude mo yo tradui kòm retire, men “rum” nan Danyèl chapit uit, vèsè onz, vle di “leve anlè epi egzalte”, tandiske nan chapit onz, vèsè tranteyen, ak chapit douz, vèsè onz, mo “sur” la vle di “retire”.

Teyolojyen k ap manje ak bwè rejim Babilòn nan soutni ke, kit ou retire yon bagay, kit ou leve yon bagay anlè, toude reprezante yon kalite retranchman; konsa, yo dwe konprann toude mo yo kòm yo gen menm sans. Yo soutni ke, nan twa fwa yo pale de “chak jou a” kòm yon bagay yo “wete,” sa toujou vle di retire; e, lè yo fè sa, yo fè idantifye ke Danyèl te neglijan nan chwa mo li yo. Yo pa di sa aklè, men pa dediksyon yo anseye ke Danyèl te dwe sèvi ak mo “sur” nan tout twa okazyon yo, paske, dapre teyolojyen yo, li te sipoze vle di menm bagay la chak fwa yo te “wete” “chak jou a.”

Yo fè menm bagay la ak mo “miqdash” ak “qodesh,” ki toude tradui kòm “tanp lan,” nan vèsè onz rive katòz nan chapit uit la. Nan chak referans kote “tanp lan” parèt nan kat vèsè sa yo, yo ensiste yo tout reprezante tanp Bondye a. Yon lòt fwa ankò, pa konsekans, Danyèl ta dwe senpleman itilize “qodesh” nan tout twa referans yo, epi li pa ta dwe itilize “miqdash” nan vèsè onz la. Miller pa t ap rekonèt diferans ki genyen ant mo sa yo, men teyolojyen modèn yo rekonèt li, e lè yo fè sa,

yo ensiste pou yo pa rekonèt okenn diferans. Men, Miller, ki pa t rekonèt diferans ki genyen ant mo sa yo, te rive nan yon konpreyansyon ki opoze ak sa teyolojyen modèn yo genyen.

Reyalite a se ke Danyèl te yon ekriven ki te gen anpil prekosyon, ki te konnen lang ebre a, e yo te jije li dis fwa pi saj pase tout lòt saj Babilòn yo, ki te moun trè entèlijan nan sosyete pa yo tou. Si te gen yon moun ki te konnen itilizasyon kòrèk lang ebre a, ak fason li te dwe reprezante kòrèkteman nan istwa patikilye sa a, se te Danyèl. Si Danyèl te sèvi ak mo diferan, se paske yo te fèt pou transmèt sans diferan, sa li te chèche reprezante avèk entansyon. Lè yo rekonèt fason diferan Danyèl sèvi ak mo yo tradui kòm "tanp" oswa kòm "retire," yo soutni konpreyansyon Miller te genyen sou "sakrifis kontinyèl la," ke Miller te rekonèt nan menm pasaj kote Pòl idantifye ke sila yo ki rayi verite a destine pou resevwa yon gwo desepsyon.

Moun ki rayi verite a e ki kwè manti a ki pwodui gwo awogans espirityèl la, yo reprezante tou kòm tafyatè Efrayim yo, ki parèt an de kategori. Youn nan kategori yo se dirijan savan yo, e lòt kategori a se laisite ki pa gen fòmasyon, ki va sèlman tande sa savan yo anseye yo. Se yo menm ki kache anba manti, e ki fè yon alyans ak lanmò. Se yo menm ki gen nanm yo gonfle nan Habakik de, e se yo menm ki vyèj sòt yo nan Matye vennsenk. Se yo menm ki rejte verite fondamantal rèv Miller la, ki klere dis fwa pi briyan nan fen an (sa ki reprezante dizyèm e dènye eprèv pou Izrayèl modèn), jan sa te prefigire pa dizyèm e dènye eprèv pou Izrayèl ansyen an.

N ap kontinye etid sa a nan atik k ap vini an.

> Epi Senyè a di Moyiz: Jiska kilè pèp sa a ap meprize m? E jiska kilè yo p ap kwè nan mwen, malgre tout siy mwen te fè nan mitan yo? M ap frape yo ak move maladi a, m ap depouye yo de eritaj la, epi m ap fè soti nan ou yon nasyon ki pi gran e ki pi pisan pase yo. E Moyiz di Senyè a: Lè sa a, Ejipsyen yo va tande sa, paske se ak fòs ou ou te fè pèp sa a monte soti nan mitan yo. E yo va rakonte sa bay moun ki rete nan peyi sa a; paske yo tande ou menm, Senyè, ou nan mitan pèp sa a, ou menm, Senyè, yo wè ou fas a fas, nwaj ou a kanpe sou yo, epi ou mache devan yo lajounen nan yon poto nwaj, e lannwit nan yon poto dife. Koulye a, si ou ta touye tout pèp sa a tankou yon sèl moun, lè sa a nasyon ki tande repitasyon ou a va pale, y ap di: Paske Senyè a pa t kapab mennen pèp sa a antre nan peyi li te sèmante pou l ba yo a, se poutèt sa li touye yo nan dezè a. E kounye a, m ap sipliye ou, se pou pouvwa Seyè mwen an vin gran, dapre sa ou te di a, lè ou te di: Senyè a pran tan pou l fè kòlè, li gen yon gwo mizèrikòd, li padonnen inikite ak transgresyon, men li pa janm kite koupab la san pinisyon; li pini inikite papa yo sou pitit yo jouk nan twazyèm ak katriyèm jenerasyon. Tanpri, padonnen inikite pèp sa a dapre grandè mizèrikòd ou, menm jan ou te padonnen pèp sa a depi Lejip jouk kounye a. E Senyè a di: Mwen padonnen, dapre pawòl ou; men osi vre ke mwen vivan, tout tè a va ranpli ak laglwa Senyè a. Paske tout mesye sa yo ki te wè laglwa mwen ak mirak mwen yo, sa mwen te fè nan Lejip ak nan dezè a, epi ki tante m kounye a dis fwa, e ki pa koute vwa mwen, sètènman yo p ap wè peyi mwen te sèmante zansèt yo a; ni okenn nan moun ki te pwovoke m yo p ap wè li. Men Kalèb, sèvitè m nan, paske li te gen yon lòt lespri avè l, e li te swiv mwen nèt ale, se li menm m ap fè antre nan peyi kote li te ale a; e desandans li va posede li. Resansman 14:11–24.